

Director Editorial: Juan Rubio.
Redactor Jefe: José Lorenzo.
Coordinador: Jordi Llisterri.
jllisterri@vidanueva.es
Diseño: Sonsoles Hernández.

VidaNueva.es

VN Catalunya

Julio 2012 · Nº 3

SE135806

CATALONIA SACRA: TURISME I CULTURA

Un patrimonio transcendente

¿Y mañana, qué hacemos? Es una pregunta que a menudo circula durante las vacaciones o los fines de semana. Algunas veces, la respuesta termina conduciendo a una calurosa playa a cincuenta kilómetros infectada de turistas chillones y mosquitos. Otras veces nos lleva a un museo local en el

que el máximo interés está en una vetusta cama en la que un día durmió un ilustre pintor de paso por la comarca. Y a lo mejor, como alternativas a estas exitosas experiencias, a poca distancia teníamos algunas de las joyas arquitectónicas del patrimonio eclesiástico que inundan Cataluña.

Y no teníamos ni idea. Pero tampoco debemos descartar la posibilidad de llegar –si hay indicaciones– a una interesante iglesia citada en una guía y encontrar la puerta cerrada y ni un solo rótulo explicativo que dé fe de su transcendencia. Estas escenas más o menos habituales son las que preten-

de erradicar Catalonia Sacra para revitalizar la proyección del patrimonio de la Iglesia en Cataluña. Lo presentamos en este número junto con otras propuestas de la potencialidad cultural, turística y pastoral que tiene el patrimonio eclesiástico. Un rico patrimonio material e inmaterial.

Redescobrir el patrimoni

JORDI LLISTERRI

FOTOS: CATALONIA SACRA

Hem de canviar el xip. Cada any passen milions de visitants per les esglésies i després ens queixen que estan buides. No hem de lamentar-ne la presència. Els hem d'atendre, hem de ser educats, els hem de rebre, i els hem d'explicar el que és fonamental". Així s'expressa el canonge **Josep Maria Martí Bonet**, delegat de Patrimoni Cultural de l'Arquebisbat de Barcelona.

Aquest "canvi de xip" és el que vol aconseguir Catalonia Sacra, un ambiciós projecte conjunt de les deu diòcesis catalanes per potenciar el coneixement del patrimoni artístic de l'Església i la dimensió religiosa de les visites. En definitiva, que la gent entengui el que ha visitat.

Aquest juliol es posarà en marxa i es presentarà públicament la primera etapa, però s'hi treballa des de fa més de tres anys. La principal novetat és que, a més de ser un projecte eclesial del conjunt de l'Església catalana, es fa amb la complicitat i la col·laboració dels agents turístics i de l'administració.

La part més visible a partir d'aquest juliol serà un complet espai a Internet (www.cataloniasacra.cat) que agruparà tots els recursos, dades, informacions i propostes que fins ara ha recollit l'equip gestor del projecte. S'hi proposaran unes deu rutes per

cada bisbat amb tota la informació pràctica i abundants continguts sobre l'oferta de temples i espais religiosos que mereixen una visita. Per ara s'han indexat més de 300 centres religiosos d'interès turístic i cultural, però s'espera multiplicar-los per deu en els propers anys.

El web és l'espai que dona accés a tothom a la tasca de catalogació i a les propostes per descobrir i entendre les joies del patrimoni eclesial. Però Catalonia Sacra és molt més ampli. El programa inclou l'elaboració d'un calendari cultural de visites, exposicions i actes vinculats a aquestes rutes que es vol posar en marxa el setembre. Alhora, la proposta ja està a punt per facilitar paquets de visites als operadors turístics o a grups que volen una ruta a la seva mida. També s'ha pensat en parròquies, grups i comunitats religioses que volen fer una sortida per Catalunya. Així mateix, tenen preparat un programa de formació per a guies que els ajudi a donar fe del que expliquen les pedres.

"Tothom ens diu que ja era hora. Estem fins i tot espantats de com s'ha rebut de bé", explica **Dani Font**,

membre de la comissió del patrimoni cultural de Vic i un dels gestors culturals que han posat en marxa el projecte. Han fet diverses reunions amb agents turístics o responsables de cases rurals i presentacions a diversos agents de pastoral i jornades

Totes les diòcesis tenen espais d'alt valor artístic i espiritual

nològics”, explica Dani Font, com a nous camps que s’obren per treballar i aprofundir en els continguts, en els serveis i en les possibilitats que té Catalunya Sacra.

En aquest àmbit, també Martí Bonet parla d’un canvi en l’interès que tenen els guies turístics per millorar els coneixements sobre les obres religioses que ensenyen als turistes. En el cas de Barcelona “hi ha una bona relació” i s’hi reuneixen dues vegades l’any. Aquest tipus de dinàmiques són les que desitja anar ampliant amb la implantació de Catalunya Sacra.

Iniciativa interdiocesana

El 2007 va ser la primera vegada que es va començar a parlar de Catalunya Sacra. Fa més de vint anys que els delegats de patrimoni dels bisbats de Catalunya es reuneixen cada dos mesos en el Secretariat Interdiocesà de Conservació i Promoció de l’Art Sagrat (SICPAS), actualment presidit pel bisbe de Girona, **Francesc Pardo**. Una mostra d’aquesta col·laboració és la revista *Taüll*, dedicada al patrimoni cultural. Des del 2001 ja ha editat 34 números i ara també estarà disponible tot el seu fons a Internet.

En diverses trobades es va anar perfilant la necessitat d’un projecte comú que ajudés a donar relleu al patrimoni cultural de l’Església. Finalment, el 2009 es va signar un conveni entre la Conferència Episcopal Tarraconense i la Direcció General de Turisme de la Generalitat que ha permès preparar i executar el projecte durant dos anys.

Es va tenir l’encert de posar-se en mans d’experts en gestió turística i cultural, concretament de la Facultat de Turisme de Girona. Aquesta col·laboració va ajudar a posar en evidència que moltes vegades el patrimoni religiós es presenta amb discursos que no expliquen ni responen fonamentalment al seu origen ni a la seva raó. Segons **Dolors Vidal**, directora del Màster de Turisme Cultural, això és “una necessitat comunicativa no només en un

sobre turisme religiós. Font explica que la resposta general ha estat molt positiva i que sobretot els demanaven com s’hi podien implicar.

Especial interès han mostrat els responsables d’allotjaments de l’interior de Catalunya. Està previst que les rutes que s’ofereixin inclo-

guin propostes de llocs on allotjar-se per fer una visita completa de dos o tres dies. El servei encara tindrà més repercussió quan estigui implantat en aplicacions consultables a través del telèfon mòbil. “Ara hem d’ampliar la implicació de les universitats, de la Facultat de Teologia o de socis tec-

“L’APOSTOLAT DEL SOMRIURE”

El canonge **Martí Bonet** està ben orgullós de la feina feta a la Catedral de Barcelona amb un equip de guies i voluntaris que ja passen del centenar. Són els encarregats de fer les visites guiades gratuïtes que ofereixen a grups. “Volem que rebin la gent amb amabilitat”, diu com a actitud principal. Això no vol dir que n’hi hagi prou: els preparen durant dos anys i cuiden la formació permanent. També explica que entre els guies hi ha gent amb inquietuds religioses ben diferents. I que és una feina gratificant que Martí Bonet defineix com “l’apostolat del somriure”. També està satisfet de l’experiència amb els turistes i els defineix “com una nova raça: són simpàtics, sempre estan cansats, però sempre estan contents i agraïts”.

Martí Bonet

→ món que cerca referents espirituals, sinó de cara a un mercat turístic on les ofertes vinculades a la comprensió del patrimoni i a l'autenticitat de l'experiència espiritual són cada vegada més apreciades”.

Ara, en la implantació, la gestió s'ha encarregat a l'Albergueria, el Centre de Difusió Cultural del bisbat de Vic, i es continua comptant amb l'assessorament de la Universitat de Girona.

El projecte Catalonia Sacra també ha estat un dels temes tractats en els darrers anys a les reunions conjuntes dels bisbes catalans. En diverses sessions han donat el seu suport a continuar endavant. Així, s'ha convertit en un dels pocs projectes conjunts visibles de les deu diòcesis catalanes que s'han concretat els darrers anys. “Hi ha el 100 % d'acord”, explica **Josep Maria Riba**, delegat de Patrimoni Cultural del Bisbat de Vic. Destaca que “és molt important que ens haguem posat d'acord i que sigui un projecte plenament eclesial”. Josep Maria Martí Bonet afegeix que no tenen constància d'altres projectes tan globals: “És nou, però també tenim bisbats amb experiències molt sòlides”.

Platges i esglésies

El projecte també vol ajudar a donar visibilitat als bisbats que tenen un patrimoni més desconegut. El romànic d'Urgell i de Vic, el conjunt d'esglésies de Sant Pere de Terrassa, o el gòtic de Barcelona i de Girona tenen més popularitat. Però hi ha bisbats com el de Sant Feliu, que no té una catedral històrica i en canvi té un valuós patrimoni a tota la zona interior del Penedès. El mateix passa en diverses zones de costa molt conegudes per les platges però poc per les esglésies. També tots els bisbats compten amb museus diocesans, normalment a la mateixa catedral. Encara que, per altres motius, el més famós sigui el de Lleida, a llocs com Tarragona, Tortosa o Solsona els museus de la catedral són un dels principals atractius culturals de la ciutat. Són només alguns exemples

del que permeten descobrir les rutes de Catalonia Sacra. Quan se'n vagi ampliant el contingut, es vol arribar a donar informació de totes les esglésies i centres religiosos amagats a qualsevol racó del territori.

Tot i que s'han preparat diverses rutes temàtiques al voltant de monestirs i convents, centrades en estils arquitectònics o en àrees geogràfiques, bona part dels circuits tenen com a punt de partida una catedral. Una elecció que no és casual. “La catedral és l'església mare i permet donar a

entendre què és una església local, la d'un lloc concret i que dóna sentit a un bisbat. De cada catedral es tracta d'explicar què és i què representa com a valor eclesial i teològic, a més del seu valor monumental”, remarca Josep Maria Riba.

A cada catedral es podrà trobar un punt d'informació amb tota l'oferta de Catalonia Sacra, però també altres informacions del bisbat. Això inclourà un punt d'informació multimèdia que s'ha d'integrar amb els serveis que ofereixi el nou pla de turisme de la Generalitat. Quan es posi en marxa, es podran veure les primeres pantalles dels punts multimèdia en algunes catedrals.

L'objectiu final de tota aquesta feina és ajudar a visualitzar que la identitat cultural europea i catalana està íntimament lligada a l'aportació del catolicisme, i que el patrimoni cultural vinculat a l'Església és determinant a Catalunya. Noves tecnologies i noves tècniques al servei del vell patrimoni històric.

“UNA MARE DE DÉU POT PARLAR MOLT”

“No sé com podem fer catequesi en uns locals sovint tan atrotinats i no portar els nens al museu diocesà”, explica **Josep Maria Riba** que li deia un bisbe per remarcar el sentit pastoral dels museus diocesans. Mossèn Riba creu que també han de ser una eina per a les comunitats cristianes. “En un museu, una Mare de Déu ben exposada i ensenyada en un entorn adequat, pot parlar molt i de maneres molt diferents”. En canvi, “sovint la gent es cansa quan els donem massa dades científiques”. Per això diu que cal anar més enllà d'explicar de quin segle és cada objecte per poder explicar el que està expressant: “La principal diferència entre una creu romànica i una de gòtica és la diferència de com s'ha viscut la dimensió religiosa al llarg dels segles”.

Josep Maria Riba

Un patrimoni que parla de fe i identitat

MIQUEL BARBARÀ

Degà-president del Capítol de la Catedral de Tarragona

Puc fer una reflexió a partir de la catedral de Tarragona i de les obres que s'hi estan duent a terme, però s'ha d'estendre a totes les obres del patrimoni artístic que té l'Església catòlica. I és sobretot una mirada amorosa al patrimoni artístic de l'Església.

En primer lloc, a la catedral, com a casa pairal de tots els diocesans, la casa paterna i materna, on el Pare i Pastor hi té la Càtedra (d'aquí el nom de "catedral"). Tant de bo tots i cada un dels diocesans se la miessin com a pròpia i realment s'hi sentissin com a casa, com a casa comuna. I que fes créixer l'amor per cada parròquia, per cada lloc de culte i per tot el patrimoni artístic de l'Església.

El patrimoni eclesial ens parla d'un testimoni de fe, de devoció, d'espiritualitat i d'eclesialitat. Penso, en el cas de la catedral de Tarragona, en l'altar romànic, en el Sant Crist de la Salut, en el retaule major (que, com que té la Mare de Déu al centre –com correspon– i santa **Tecla** a la dreta, n'hi ha que es pensen que la catedral està dedicada a la Mare de Déu, quan en realitat està dedicada a santa Tecla), en la tomba de **Joan d'Aragó**, en la capella dels sants **Fructuós**, **Auguri** i **Eulogi**, amb la cripta amb les despulles mortals del cardenal **Vidal i Barraquer**, de l'arquebisbe **Pont i Gol**, i la memòria del bisbe màrtir **Manuel Borràs**... i així podríem seguir.

Tot aquest patrimoni continua fent un servei a la comunitat cristiana. Convé tenir present d'on venim i quina és la nostra identitat. El patrimoni artístic pot ser, ben emprat, un bon instrument al servei de la pastoral,

ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

Si no se l'estima, hi manca una cosa molt important

al servei de l'evangelització i fins i tot amb elements catequètics.

Ahora, el patrimoni artístic de l'Església també té altres dimensions, com l'artística, la cultural, la històrica, l'etnogràfica, l'antropològica, la social... Un patrimoni artístic i cultural que és molt interessant conèixer i poder admirar. Al servei, per tant, de la societat i fins i tot de la promoció turística. En aquest sentit pot afavorir que s'acostin a l'Església persones que d'altra manera potser no ho farien.

Un exemple. A la catedral de Tarragona hi tenim dos mil anys d'història, començant pels murs romans i els fonaments d'un gran temple romà amagats sota la nau central. Amb una alta probabilitat es pot dir que poden ser del temple d'**August**, que Roma va concedir a Tarraco perquè servís d'exemple a les altres províncies romanes. Amb un bon itinerari, un bon full de ruta, a cada lloc on hi ha patrimoni artístic es pot fer un bon recorregut pels diferents estils artístics que les generacions hi han anat deixant.

Cal fer un reconeixement a totes les generacions que ho han fet possible, per tot el que han fet per conservar aquest patrimoni artístic i cultural. S'hi han invertit molts esforços, molta feina i molts diners. És obligat fer un agraïment a les administracions públiques que ajuden al manteniment, a la conservació i a la restauració del patrimoni artístic de l'Església. Però cal dir ben clar que no s'ha de considerar un privilegi. És senzillament un reconeixement de la dimensió cultural, artística, històrica i social del patrimoni artístic de l'Església. Aquestes ajudes públiques, si no hi hagués una forta aportació per part dels fidels, no serien suficients. Si l'Estat s'hagués de fer càrrec de tot aquest patrimoni, li costaria molts, però molts, més diners. Gestionant tot aquest patrimoni l'Església encara estalvia diners al tresor de l'Estat.

Realment el patrimoni artístic de l'Església és una realitat molt polifacètica. Si no volem tenir-ne una visió tergiversada, cal tenir presents des dels aspectes més religiosos fins als més profans. Cal tenir-ho present tot. Però, si no se l'estima, hi manca una cosa molt important. Sobre el patrimoni artístic de l'Església cal tenir-hi una mirada d'amor i una mirada d'Església.

Un Misterio que despierta emociones

JORDI LLISTERRI

FOTOS: PATRONAT DEL MISTERI DE LA SELVA

Me he emocionado en las más de setenta representaciones en las que he participado. Siempre hay este momento, ese fragmento que has oído centenares de veces, y que en la representación te impacta". Así explica **Joan Massana** su experiencia tras haber participado en todas las funciones del *Misteri de la Selva* que se han realizado desde 1980. Se trata de la puesta en escena de un drama sobre la ascensión de la Virgen **María** escrito en el siglo XIV. Setecientos años después, mantener esta emotividad, el ambiente que genera y la comunicación –comunió– con el público, es probablemente el verdadero misterio. "Es un *Misteri* que despierta emociones", dice Massana.

Las representaciones del *Misteri de la Selva* se realizan cada año el 14 y 15 de agosto en la iglesia de San Andrés Apóstol de La Selva del Camp. Son el orgullo de la población y un patrimonio cultural y religioso de la Archidiócesis de Tarragona. No juega con la espectacularidad y la popularidad de El Misterio de Elche, pero los promotores de las representaciones subrayan que el *Misteri de la Selva* es

el drama asuncionista íntegro más antiguo de Europa escrito en lengua románica.

Actualmente se representa con un texto adaptado al catalán moderno, pero el escrito original –con las anotaciones musicales y escénicas para su representación– se conserva desde que fue redescubierto a finales del siglo XIX por un sacerdote de La Selva del Camp. Se tienen indicios de su representación en Tarragona ya en 1388.

El autor se mantiene anónimo. Posiblemente, un dominico de Tarragona que quería mostrar al pueblo más sencillo las tradiciones vinculadas a la festividad de la Virgen de Agosto. El relato se inspira en el texto me-

dieval de la *Leyenda áurea*, pero solo recoge una parte de este texto, añade las referencias devocionales locales y hace su propia creación literaria y teológica. Los expertos destacan que las aportaciones del autor hacen centrar la mirada en los puntos esenciales de la ascensión de la Virgen.

Profundidad teológica

El biblista **Armand Puig**, sacerdote nacido en La Selva del Camp, es uno de los promotores de la recuperación del *Misteri de la Selva* y autor de la adaptación actual, junto con **Amadeu J. Soberanas**. Sostiene que "es una excelente combinación de profundidad teológica y de lenguaje al alcance del gran público". Se eliminan elementos mitológicos. Por ejemplo, los apóstoles no llegan a Jerusalén conducidos por una nube, sino que se presentan sencillamente andando tras la llamada de la Virgen. Tampoco la Virgen es cubierta por una nube en su tránsito, sino simplemente rodeada filialmente por los apóstoles. Son detalles que para Puig hace que "todo se presente envuelto por una gran humanidad y de la manera más natural y expresiva". En el mismo sentido, es un texto más cristológico y acentúa el protagonismo de **Jesús** y la íntima y amorosa relación con su madre.

A pesar de contar con estos elementos, el reto fue trasladar de una forma viva e inteligible un relato medieval a un público contemporáneo. Conseguir que no quedara como una representación arcaica y lejana en el tiempo. Massana explica que, para responder a este reto, "se optó por un estilo austero, estilizado y conectado con la liturgia postconciliar. A lo largo de los años, hemos hecho mejoras en el vestuario, en la iluminación y

Traslada de una forma viva un relato medieval a un público contemporáneo

;

Joan Massana

Una puesta en escena conectada con la liturgia postconciliar

El 14 y 15 de agosto se realiza la representación en La Selva del Camp

algunos cambios en la escenografía, pero esta apuesta inicial no ha cambiado". Así, no hay efectos escénicos espectaculares para focalizar más la atención en la experiencia religiosa que transmiten los actores. Tampoco hay excesos en el vestuario, con túnicas y albas blancas de máxima simplicidad. Solo los personajes judíos y los demonios tienen una caracterización más teatral, ya que representan un contrapunto a los personajes del relato evangélico.

A la creación de este ambiente también contribuye especialmente la austeridad musical. Buena parte se ejecuta *a capella*, sin acompañamiento musical. El texto original contiene indicaciones sobre la música, principalmente de canto gregoriano y de polifonías de los siglos XIII y XIV. La recuperación de la parte musical fue precisamente la que requirió la intervención más especializada. El texto era conocido y contaba con una transcripción moderna desde los

años 50, pero faltaba la adaptación musical, que realizó **Joan M. Aragonés**. La fidelidad a la obra original ha sido posible por contener himnos religiosos como el *Veni Creator* y otras melodías locales conocidas.

Todos estos elementos explican, en parte, la intensidad con la que se vive el *Misteri* en La Selva del Camp. Es habitual ver en el coro cómo brillan los ojos de algunos actores y ver a otros terminar entre lágrimas de emoción.

Una experiencia que también vive el público; lo constataron desde el primer año. Un eminente filólogo medievalista como **Ramon Aramon** o la escritora **Maria Aurèlia Campany**, son algunos de los que Joan Massana recuerda emocionados durante toda la representación. "Hay alguna cosa más que palabras y melodías. La gente lo percibe y no tiene nada que ver con si eres creyente o no, ni del nivel cultural que tengas". Por este impacto transversal, Massana es de los que cree que, en el *Misteri de la Selva*, "la Virgen María se hace presente de alguna manera".

"QUEREMOS QUE SEA UNA TRADICIÓN"

Estos días de julio, ya han empezado en La Selva del Camp los ensayos de la representación de este año. El montaje moviliza a más de un centenar de personas. Aunque la obra ya esté rodada y el montaje sea *amateur*, todo tiene que estar preparado un año más para el 14 y 15 de agosto. Algunos actores principales también tienen que ensayar durante todo el año. Todos voluntarios, y la mayoría, gente del mismo pueblo. "El *Misteri* se dinamiza desde la parroquia y tiene un marcado acento cultural cristiano, pero participan personas que nunca esperarías que se implicaran en una actividad parroquial o teatral". **Massana** también apunta

como elemento determinante que durante muchos años la vida cultural de La Selva del Camp ha estado liderada por personas de ambientes cristianos. Desde el teatro a las sardanas o la promoción de la lengua catalana. Esta implicación cívica es la que facilitó hace poco más de treinta años la recuperación de la representación. Aunque el *Misteri* ha hecho algunas representaciones extraordinarias en otras ciudades como Jerusalén, Roma, Elche, Tarragona, Barcelona y en el Monasterio de Montserrat, Massana explica que tienen muy claro que quieren mantener las fechas de agosto como referencia: "Queremos que sea una tradición".

MUSEU DE MONTSERRAT

C vida religiosa

En el pequeño mundo de los museos eclesiásticos, el Museo de Montserrat no acaba de encajar. Más del 75% de los materiales que expone son de temática profana y, a veces, muy profana debido a que casi en su integridad provienen de donaciones particulares. Este hecho no solo ha configurado nuestro museo, sino también nuestros planteamientos y nuestra manera de funcionar. En medio de la cultura laica de la ciudad secular, nosotros también hemos plantado nuestra tienda, que ofrecemos al público enormemente heterogéneo que visita Montserrat (dos millones y medio de personas al año). Pretendemos mostrar desde la complejidad de Montserrat –santuario mariano, paisaje único en el mundo, centro espiritual de Cataluña, monasterio benedictino comprometido secularmente con la cultura– el interés congénito por todo lo humano, expresado en los ámbitos de la arqueología y del arte. Todo lo humano es también nuestro y siempre encontramos una palabra que decir sobre todas las expresiones humanas.

Nos gusta vivir en la *koiné*, en la plaza del mercado donde nos encontramos todos llevando mensajes diferentes, pero hablando una lengua más o menos común en la que nos entendemos; un ágora en la que lo profano deja de tener significado contrario para constituir el suelo común en el que vivimos todos o casi todos. La luz que emana el misterio de la Encarnación nos permite a los monjes y a todos los cristianos ver el mundo de esta manera.

Un laboratorio de diálogo con el arte y la cultura

JOSEP DE C. LAPLANA

Director del Museo de Montserrat

El Museo de Montserrat, desde su inicio, tuvo siempre dos almas: la arqueología y el arte. La arqueología, que en Montserrat tuvo su origen en el Museo Bíblico que fundó el padre **Bonaventura Ubach** en 1911, nos pone en contacto con la vida, las necesidades básicas y las ansias del hombre de todos los tiempos y culturas. El arte –en Montserrat tenemos desde el románico hasta la contemporaneidad más significativa– nos permite ver la creación artística en la evolución del pensamiento y del sentimiento estético humanos. Para hacerse una idea sobre lo que muestra el Museo de Montserrat, una indicación sumaria de las secciones y algunos de los nombres significativos de artistas. Arqueología: cultura mesopotámica, cultura egipcia, Chipre y mundo clásico de Grecia y Roma. Arte del Renacimiento y Barroco: **Andrea de Salerno, Marco Pino, Caravaggio, El Greco, Vaccaro, Rigaud, Tiepolo**. El arte de los siglos XIX y XX se ejemplifica especialmente en artistas catalanes

conectados estrechamente con el arte de París, cuya escuela impresionista se encuentra representada con obras de **Monet, Sisley, Degas, Pissarro** y **Renoir**; entre los catalanes, cabe citar los seguidores de **Courbet (Martí Alsina, Simón Gómez)**, los epígonos de **Corot**, como **Vayreda** y sus compañeros de la Escuela de Olot; los naturalistas **Mas i Fondevila, Roig Soler, Baixeras, Llimona**; los mejores representantes del Modernismo catalán: **Rusiñol, Casas, Riquer, Mir y Novell**; los novecentistas **Sunyer** y **Manolo Hugué**. Y no podemos olvidar al uruguayo **Torres García** y a las vanguardias presentes en Cataluña, como **Picasso** y **Dalí**.

Nuestro interés por el arte contemporáneo se plasma en obras de **Rouault, Poliakoff, Tàpies, Joaquín Chanco** y **Sean Scully**. Como pueden ver, un panorama rico y amplio al servicio de la cultura desde nuestra identidad de monjes enraizados en la *humanitas* benedictina y en cordial diálogo con la actualidad.